

שנינו במשנה: **היו שניהם כהנים וכו'** ופטור קא-א
על מכתו ועל קללתו של זה ושל זה:

תנו רבנן:

הכה את זה [את הבעל הראשון] לאחר שהתרו בו אל תכה, וחזר והכה את זה [את הבעל השני] בהתראה, ונמצא שהיכה ממה נפשך את אביו, אלא שאין כל התראה "התראת ודאי".

או שקילל את זה וחזר וקילל את זה, ונמצא שקילל ממה נפשך את אביו.

וכל שכן אם קילל את שניהם בבת אחת, או שהכה את שניהם בבת אחת, שחבטן במקל בהכאה אחת.⁽¹⁾

הרי זה הספק חייב מיתה כדין מכה אביו ומקלל אביו.

דאמר רב יהודה אמר שמואל משום רבי ישמעאל: כתיב בפרשת סוטה: "והיא לא נתפשה, [שלא אנסוה]" אז היא אסורה לבעלה.

הא נתפשה באונס — הרי זו מותרת לבעלה.

ולכך אמר הכתוב "והיא" לא נתפשה, כדי ללמד:

זו בלבד אם לא נתפשה היא אסורה, ויש לך אשה אחרת, שאף על פי שלא נתפשה — אלא ברצון נבעלה לאחר תחת בעלה — מכל מקום מותרת היא לבעלה.

ואיזו?

זו שקידושיה קידושי טעות, שאפילו בנה מורכב לה על כתיפה, הרי זו ממאנת⁽²²⁾ והולכת לה שאינה אלא כפנויה, ולפיכך אם זינתה תחת בעלה הרי היא מותרת לו.⁽²³⁾

שהרי פשיטא שאין אלו קידושין. ואולם המאירי כתב: "ואע"פ שאין הלכה כמותו כמו שביארנו בפרק המדיר, מכל מקום אף אנו מפרשים את המשנה [דלא תיקשי לדעת חכמים האיך משכחת לה "הם אוננים עליו" דמשמע שעדיין חי הוא] דמתניתין לצדדין קתני, וזו של אנינות ["הם אוננים עליו" בגרושה, וזו של טומאה] דלא תיקשי, אם בגרושה למה אין הוא מיטמא לשני, והרי חלל הוא] באלמנה, וכיוצא בה אמרו בפרק כל הנשבעין וכו'".

1. כן פירש רש"י כאן, אבל במכות טז א כתב רש"י: בבת אחת, בהתראה אחת תוך כדי דבור, דהויא לה התראת ודאי דממה נפשך חד מינייהו אביו הוא.

וביאר בערוך לנר דרש"י סבירא ליה כאן,

ראשון אלא ביאת זנות, כי בזנות שעל ידי נשואין לא גזרו חכמים, רש"י.

ויש ללמוד מדברי רש"י אלו, שלשמואל גזרו אפילו כשאין שניהם בזנות, שאם לא כן לא היה צריך רש"י להאריך, כי אף אם תמצי לומר שביאתו של ראשון ביאת זנות היא, הרי ביאתו של שני ודאי ביאה שעל ידי שואין היא.

22. כתב הריטב"א: "ממאנת" לאו דוקא; וומשכחת לה ממאנת דוקא, כגון שקדשה על תנאי על דעת שאם לא תתרצה בדבר כיון שלא נתקיים התנאי, שתאמר "איני רוצה בו כיון שהטעני", וזו צריכה "מיאון", דהיינו שתאמר איני רוצה בקדושין.

23. כתבו התוספות שכל זה אינו אלא אסמכתא,